

Arbetsmarknadsutsikterna

HÖSTEN 2018 Skåne LÄN

En sammanfattning av prognosen för arbetsmarknaden

Konjunkturläget i Skåne län

Den internationella ekonomin befinner sig fortsatt i ett starkt konjunkturläge, även om tillväxttoppen nu ser ut att vara passerad. Flera nyanser i omvärldsläget pekar ändå mot stark internationell efterfrågan för svenska varor och tjänster nästa år. Arbetsförmedlingens prognosundersökning ger uttryck för att den svenska högkonjunkturen fortsätter att mogna, men att tillväxttakten växlar ned något under 2019. Undersökningen visar också att en majoritet av länets företag förväntar sig både ökad efterfrågan på sina varor och tjänster samt utökad personalstyrka under det kommande året. *Arbetsförmedlingen bedömer därför stark efterfrågan på personal både under 2018 och 2019 och att det skapas närmare 20 000 nya arbetstillfällen.* Flest nya jobb bedöms komma inom offentliga och privata tjänster. Under prognosperioden bedöms fler av de nya jobben gå till kvinnor än till män och detta bedöms bli tydligast under 2019 när den ekonomiska konjunkturen mattas av något. Då gynnas kvinnor eftersom sysselsättningsutvecklingen i kvinnodominerade branscher inte är lika konjunkturkänslig som i mansdominerade branscher. Den fortsatt starka efterfrågan på personal inom offentlig sektor i kombination med den personalbrist som arbetsgivarna ger uttryck för, bör ge goda möjligheter för många nyanlända utrikesfödda kvinnor att ta sig in på arbetsmarknaden.

Arbetslösheten fortsätter att sjunka

Arbetsförmedlingen bedömer att arbetslösheten i Skåne sjunker under hela prognosperioden, fram till och med slutet av 2019. Under 2018 har arbetslösheten minskat både för inrikes och utrikesfödda. Detta förklaras till stor del av att antalet nyanlända, vilka vanligtvis är inskrivna som arbetslösa en period innan de kommer ut i arbete, minskar samtidigt som efterfrågan på arbetskraft fortsätter att ligga på en hög nivå. Antalet inskrivna arbetslösa beräknas uppgå till strax över 59 000 under fjärde kvartalet 2018 och strax under 58 000 fjärde kvartalet 2019. *Detta motsvarar arbetslöshetsnivåer på 9,0 procent respektive 8,7 procent.*

Fortsatt brist på arbetskraft

Paradoxen på den skånska arbetsmarknaden, brist på arbetskraft och hög arbetslöshet, bedöms kvarstå. Detta innebär även fortsättningsvis negativa konsekvenser för skånska arbetsgivare. I höstens undersökning uppger fyra av tio privata arbetsgivare och sex av tio offentliga arbetsgivare arbetskraftsbrist. När företag inte kan hitta personal blir resultatet ofta att de tvingas minska produktionen, tacka nej till ordrar samt skjuta expansioner på framtiden. Uteblivna rekryteringar i det offentliga ger minskad service och lägre kvalitet i välfärden.

Bristen på personal försvåras när matchningsmöjligheterna begränsas av att arbetsmarknaden fortfarande är könsuppdelad. Arbetsgivare riskerar att gå miste om kompetenser när de endast letar personal av ett visst kön. Matchningen försvåras också när arbetssökande endast söker sig till utbildningar eller yrken som domineras av just deras kön. Matchningen begränsas av en rad fördomar om vilka arbetsuppgifter kvinnor respektive män är mest lämpade att utföra. Dessutom begränsas matchningen ibland av andra faktorer såsom t.ex. arbetssökandes ålder eller födelseland. En av lösningarna är breddade rekryteringar genom att arbetsgivare arbetar medvetet med att attrahera arbetskraft av olika kön till arbetsplatsen. Ett sätt att göra sin arbetsplats mer attraktiv är att se till att den får en jämn könsfördelning eftersom arbetsplatser med jämn könsfördelning oftare har bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor.

Den stora bristen på arbetskraft bromsar sysselsättningstillväxten och färre människor kommer i arbete. Det innebär i sin tur lägre skatteintäkter och tydligare press på välfärdens finansiering. Dessutom växer obalansen mellan de kompetenser arbetsgivarna efterfrågar och de kompetenser de arbetslösa faktiskt har. Detta försvårar matchningen och ökar risken för långtidsarbetslöshet.

Arbetsförmedlingen står inför viktiga utmaningar de närmaste åren

Arbetsförmedlingen har som mål att underlätta arbetslösas etablering på arbetsmarknaden och minska risken för långtidsarbetslöshet genom att bidra till effektiv matchning.

Samtidigt som det finns arbetslösa med kort utbildning, har nästan var tredje utomeuropeisk född arbetslös en eftergymnasial utbildning. För att fler människor snabbare skall kunna bidra på arbetsmarknaden bör kompetens som finns bland arbetslösa med utländska yrkes- eller högskoleutbildningar snabbare identifieras och valideras. Att snabbare nyttja kompetensen hos de som redan har utbildning eller yrkeserfarenhet är angeläget eftersom bristen på arbetskraft i många fall är akut. Särskilt viktigt är det att ta till vara erfarenheter och kompetenser hos utomeuropeiskt födda kvinnor. Både utifrån arbetsgivarnas arbetskraftsbehov och utifrån deras ekonomiska självständighet. I Sverige, där det offentliga trygghetssystemet bygger på att alla vuxna i ett hushåll har egen inkomst, är det synnerligen viktigt att alla oavsett kön ges möjlighet att arbeta.

Matchningen för den relativt stora grupp av arbetslösa som saknar fullständig grundskoleutbildning innehåller stora utmaningar. Arbetsförmedlingen behöver därför ett fortsatt nära samarbete med de skånska kommunerna eftersom grundläggande utbildning ligger inom det kommunala uppdraget. En ytterligare utmaning är att minska skillnaderna i långtidsarbetslöshet mellan kvinnor och män. För arbetslösa personer, särskilt kvinnor, som saknar utbildning eller yrkeserfarenhet är det viktigt att snabbt identifiera tidigare erfarenhet och intressen som kan vara relevanta för yrkesarbete. För dessa personer som ofta har en lite längre väg till arbete behöver Arbetsförmedlingen satsa extra tid på vägledning till utbildning och andra arbetsnära insatser som på sikt kan leda till jobb. Här finns en extra potential inom offentliga tjänster eftersom det både på kort och lång sikt finns stora personalbehov där.

För att Arbetsförmedlingen ska kunna bidra till kompetensförsörjningen på arbetsmarknaden genom att underlätta etableringen på arbetsmarknaden och pressa tillbaka långtidsarbetslösheten krävs en kombination av olika insatser. Framför allt utbildning, men också subventionerade anställningar. Arbetsgivares tillgång på arbetskraft är alltså beroende av samarbeten mellan många olika aktörer.

Prognosen i sin helhet finns att läsa på vår webbplats:
[Arbetsformedlingen.se/prognoser](https://arbetsformedlingen.se/prognoser)